

پاسخنامه درس: ادبیات فارسی ۱ پایه : دهم رشته : ریاضی / تجربی / انسانی نام دبیر : خانم حجة الاسلامی		باسمه تعالی مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۴ دبیرستان غیردولتی هدی (دوره دوم) آزمون نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ تعداد صفحه : ۳ تعداد سوال : ۲۶		تاریخ آزمون : ۹۹ / ۱۰ / ۱۵							
ردیف	بارم										
قلمرو زبانی (۷/۵ نمره)											
۱	املاي درست را از داخل کمانک انتخاب کنید و زیر آن خط بکشید . الف) و آن که غفلت بر احوال وی (غالب – قالب) بود ، حیران و سرگردان می رفت . ب) مثل قرآن ، مثل آب روان است ؛ در آب ، (حیات – حیات) تن ها بود .										
۲	املاي کدام گزینه ، با توجه به معنی آن نادرست است ؟ الف) مولع : حریص ☐ ب) ضایع : تباه ☐ پ) غرابت : خویشاوند ☒ ت) تیمار : خدمت کردن ☐										
۳	توضیحات بخش (الف) را به واژه های بخش (ب) وصل کنید . (در بخش «ب» یک واژه اضافی است) <table border="1"><thead><tr><th>(الف)</th><th>(ب)</th></tr></thead><tbody><tr><td rowspan="3">- فرو رفتگی اندام - چنبره گردن</td><td>۱- آخره</td></tr><tr><td>۲- گرده</td></tr><tr><td>۳- وقب</td></tr></tbody></table>					(الف)	(ب)	- فرو رفتگی اندام - چنبره گردن	۱- آخره	۲- گرده	۳- وقب
(الف)	(ب)										
- فرو رفتگی اندام - چنبره گردن	۱- آخره										
	۲- گرده										
	۳- وقب										
۴	نوع ترکیب ها را در گزینه های زیر بنویسید. (وصفی – اضافی) الف) نقطه چینی نقشه : اضافی ب) بحر خروشنده : وصفی										
۵	نوع «واو»ها را در عبارت زیر بنویسید. « سماور را آتش کردند و او را به دنبال پدر و مادر بهمن فرستادند. » پیوند عطف										
۶	نقش ضمیر «ش» را در عبارت های زیر بنویسید. الف) کارش نگار نقشه قالی بود. مضاف الیه ب) ز روی لطف بگویش که جا نگه دارد. متمم										
۷	واژه حذف شده در مصراع زیر را بنویسید و نوع حذف را مشخص کنید. سر و زر و دل و جانم فدای آن یاری باشد (باد) (حذف به قرینه معنایی)										
۸	زمان افعال زیر را کامل بنویسید . الف) نوشته بود : ماضی بعید ب) بگویم : مضارع التزامی										
۹	در متن های زیر ، غلط های املايي را مشخص کنید و صحیح آن ها را بنویسید . الف) شفق ، آینه دار نجابت / و فلق ، مهراپی که تو در آن نماز صبح شهادت گزارده ای . محرابی ب) به جز از علی که آرد پسری ابوالعجایب که الم کند به عالم شهدای کربلا را غلم ج) روزی یکی نزدیک شیخ آمد و گفت ای شیخ آمده ام تا از اصرار حق چیزی با من نمایم . آسرار										

۰/۷۵	۱۰	برای نمودار زیر ، یک گروه اسمی مناسب بنویسید . گروه اسمی <pre> graph TD A[گروه اسمی] --> B[وابسته] A --> C[هسته] A --> D[وابسته] B --> E[صفت بیانی] C --> F[اسم] D --> G[صفت شمارشی] E --> H[نورانی] F --> I[ستاره] G --> J[هفتادودو] </pre> هر مثال دیگری می تواند صحیح باشد
۱	۱۱	نقش واژگان مشخص شده در عبارت های زیر را بنویسید . (نهاد ، مفعول ، متمم ، مسند ، ...) الف (<u>صورت</u> از او چیزی می طلبید. نهاد) ب (تویی <u>رِزاق</u> هر پیدا و پنهان مسند) پ (وین بوم <u>محنت</u> از پی آن تا کند خراب مضاف الیه) ت (اما بهمین به <u>کار</u> خود سرگرم بود . متمم)
۱	۱۲	معنای واژگان مشخص شده در متن های زیر را بنویسید . الف (زهی گویا ز تو <u>کام</u> و زبانه دهان) ب (چندان که ما در حمام شدیم دلاک و <u>قیم</u> درآمدند . کیسه کش) پ (در مقابله <u>لثیمی</u> ، کریمی کرد . پستی) ت (از داور <u>مستغنی</u> باشد. بی نیاز)
		قلمرو ادبی (۴ نمره)
۰/۲۵	۱	سفرنامه ها یا خاطره نگاشت ها، در حقیقت بخشی از <u>زندگی نامه</u> ها هستند .
۰/۵	۲	در متن زیر ، کدام واژه ها دارای آرایه سجع هستند؟ پادشاه عالم ، خبر که داد در این قصه، از حسن <u>سیرت</u> او داد نه از حسن <u>صورت</u> او داد .
۰/۵	۳	در شعر زیر کدام آرایه ادبی دیده نمی شود؟ « چندان تناوری و بلند / که به هنگام تماشا / کلاه از سر کودک عقل می افتد » الف (کنایه ☐) ب (تشبیه ☐) پ (تناسب ☐) ت (<u>حسن تعلیل</u> ☒)
۰/۵	۴	در هر یک از متن های زیر ، با توجه به واژه مشخص شده، آرایه صحیح را از داخل کمانک انتخاب کنید و دور آن خط بکشید . الف (<u>سراپاش</u> از درماندگی اش خبر می داد. (<u>کنایه</u> - مجاز) ب (<u>بادی</u> که در زمانه بسی شمع ها بکشت / هم بر چراغدان شما نیز بگذرد (<u>استعاره</u> - تشبیه)
۰/۵	۵	در بیت زیر ، کنایه را مشخص کنید و مفهوم آن را بنویسید. آن کس را حمایت کردن یا حرمت او را نگه داشتن هر آن که <u>جانب اهل وفا</u> نگه ندارد خداهش در همه حال از بلا نگه دارد
۰/۵	۶	نام نویسندگان آثار زیر را بنویسید . الف (اسرار التوحید : محمدبن منور) ب (بیداد ظالمان : سیف فرغانی)
۰/۵	۷	« گوشواره عرش » اثر کیست ؟ الف (ناصر خسرو ☐) ب (موسوی گرما رودی ☒) پ (جلال آل احمد ☐) ت (جمال میرصادقی ☐)
۰/۷۵	۸	در هر یک از نمونه های زیر ، آرایه نوشته شده مقابل آن را نشان دهید . الف (آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام / بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد (تشبیه) آب اجل ب (الهی فضل خود را یار ما کن / ز رحمت یک نظر در کار ما کن (جناس) یار-کار پ (هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم / در حوض هم می توان عزیز بود(متناقض نما) درحوض عزیز بودن)

	قلمرو فکری (۵/۸نمره)	
۵/۰ ۷۵/۰ ۷۵/۰ ۱ ۱	ابیات و عبارت های زیر را به فارسی روان معنی کنید . الف (اسب از پهلوی ، اسبی خود را به کمال نشان می داد. اسب از پهلوی زیبایی و تناسب خود را بهتر نشان می داد. ب (پیران قبیله خویش را حرمت دار و لیکن به ایشان مولع نباش تا همچنان که هنرایشان همی بینی عیب نیز بتوانی دید. احترام پیران خاندانت را داشته باش ولی نسبت به آنها آنقدر مشتاق نباش تا همان طور که علم و دانش آنها را می بینی بتوانی عیب و نقص آنها را ببینی. ج (تا چون بر رقعہ من اطلاع یابد ، قیاس کند که مرا اهلیت چیست . تا وقتی نامه من را بخواند ، بسنجد و پی ببرد که چه اندازه شایستگی دارم. د (ای تو رمة سپرده به چوپان گرگ طبع این گرگی شبان شما نیز بگذرد ای پادشاهی که مردم را به دست کارگزاران درنده خو سپرده ای، این درنده خوئی عاملان شما نیز از بین خواهدرفت. هـ (گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان نگاه دار سر رشته تا نگه دارد اگر آرزو داری که معشوق به عهد و پیمان خود وفادار بماند تو نیز به پیمان خودت پایبند باش	۱
۲۵/۰	در دو بیت زیر چه مفهوم مشترکی دیده می شود؟ نشان دهنده غرور است..... تاج سر گلبن و صحرا منم گفت: درین معرکه، یکتا منم کیست کند با چو منی همسری؟ در بُن این پرده نیلوفری	۲
۲۵/۰	در عبارت « معلم نقاشی مرا خبر سازید که شاگرد وفادار حقیرت ، هر جا به کار صورتگری در می ماند ، چاره درماندگی به شیوه معلم خود می کند . « شاگرد وفادار حقیر چه کسی است ؟ سهراب سپهری	۳
۵/۰	چگونه می توان از این پیام ناصر خسرو برای زندگی بهتر بهره برد؟ در سختی های زندگی نباید از لطف خداوند رحیم نا امید باشیم. بدانند به شدتی که از روزگار پیش آید، نباید نالید واز فضل ورحمت کردگار، ناامید نباید شد که او، رحیم است	۴
۵/۰ ۵/۰ ۵/۰ ۵/۰ ۵/۰ ۵/۰	با توجه به عبارت زیر ، به پرسش ها پاسخ دهید . « برادران آهنگ کید و مکر و عداوت کردند تا مگر او را هلاک کنند و عالم از آثار وجود او پاک کنند . تدبیر برادران ، بر خلاف تقدیر رحمان آمد . ملک تعالی ، او را <u>دولت بر دولت زیادت کرد</u> و مملکت و نبوت ، زیادت بر زیادت کرد تا عالمیان بدانند که هرگز کید کایدان با خواست خداوند غیب دان برابر نیاید . « الف (این متن در مورد کدام شخصیت است ؟ حضرت یوسف ب (در خط اول از این متن ، آهنگ کردن یعنی قصد انجام کاری را کردن پ (کدام قسمت از متن بالا به آیه «و مکروا ومکر الله وخیر الماکرین» اشاره دارد ؟ زیر آن خط بکشید . ت (منظور از قسمت مشخص شده در متن بالا چیست ؟ ثروت و مقام او هر روز بیشتر می شد. ث (مقصود از جمله « عالم از آثار وجود او پاک کنند » چیست ؟ او را بکشند	۵
۵/۰ ۵/۰	با توجه به ابیات زیر : - چون داد عادلان به جهان در بقا نکرد بیداد ظالمان شما نیز بگذرد - بادی که در زمانه بسی شمع ها بکشت هم بر چراغان شما نیز بگذرد - ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن تأثیر اختران شما نیز بگذرد الف (کدام بیت یادآور حدیث « الدَّهْرُ یَوْمَان لَکَ وَ یَوْمٌ غَلیک » است ؟ بیت سوم ب (کدام بیت با بیت « ما بارگه دادیم ، این رفت ستم بر ما / بر قصر ستمکاران گویی چه رسد خذلان » تناسب مفهومی دارد؟ بیت اول	۶